

A mozdulatlan folyó ügy: Bős-Nagymaros

**NAGY BOLDIZSÁR ELŐADÁSA A
Galilei Fórumon, 2012. december
9-én.**

MOTTO

*„Úgy tűnik, hogy amikor
műszaki kérdéseket vitatnak
meg, különösen a
környezetvédelmet érintő
ügyekben, akkor a felek által
létrehozott dokumentumok
gyalázatosan technikaiak és
obskúrusak – vagy legalábbis
felfoghatatlanok egy normális
alkatú jogásznak, akinek kémiai,
geológiai és vízrajzi
képzettsége korlátozott”*

A. Pellet, 2008, 282. Old.

Illés Zoltán biztosít
arról, hogy nem
építünk több
duzzasztót
2012 december 4.
Vitanap a Szigetközről,
Országgyűlés

AZ ELŐADÁS VÁZLATA

1. Miért nem maradhat minden úgy, ahogy van – fő aggodalmak, különbség az eredeti terv és a gyakorlatban üzemelő mű között
2. A jogsértések listája 2012-ben
3. Az elmúlt tizenöt év Bős-Nagymarosra vonatkozó magyar politikájának értelmezési kísérlete
4. A kiút iránytűi: hazai és EU-s szabályok
5. A megoldáshoz szükséges lépések

MIÉRT NEM MARADHAT MINDEN ÚGY, AHOGYAN VAN?

Az eredeti terv (1977) és a jelen állapot problémái nem azonosak:

Eredeti terv: két erőmű

„vízlépcsőrendszer”, - 100 km duzzasztás

Nagymarostól Szapig, csúcsrajáratás

Jelenleg: egy erőmű (Bős), folyamatos üzem, 2/3 méretű tározótó Pozsony alatt, természetes vízjárás Szap alatt.

AZ 1977. ÉVI SZERZŐDÉS LÉNYEGE

Közös (50-50 %-os) beruházás és azonos mennyiségű hidropotenciál rendelkezésre bocsátása

A fő művek közös tulajdonjoga, megállapodáson alapuló együttes üzemeltetése

A hasznokból (anyagi, nem anyagi) azonos mérvű részesedés, az üzemeltetési költségek és a károk egyenlő mértékű viselése (a közösen üzemeltetett művek tekintetében)

A mű még az Országos Tervhivatal számításai szerint sem kínálta az akkor elvárt (minimális) megtérülést → a szocialista internacionalizmus megtestesülése lett volna

AZ EREDETI (SZERŐDÉS SZERINTI) TERV

HISTORY UNTIL THE JUDGMENT OF THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE

- 4 szakasz:
 - 1952-1977 tervezés
 - 1977 – 1989 építkezés és aggályok
 - 1989 – 1993 az építkezést Magyarország egyoldalúan felfüggeszti, Csehszlovákia egyoldalúan eltereli a
 - 1993-1997/98 a Gabčíkovo-Nagymaros Projekt ügy a nemzetközi Bíróság előtt: ítéelt:1997 szeptember 25. (see: <http://www.icj-cij.org/icjwww/idocket/ihs/ihsframe.htm>)

FŐ AGGODALMAK

Felszíni és felszín alatti vizek

- A vízhozamnak az átlagos hozam 1/20-ára visszaesése Európa utolsó szárazföldi deltájának (amely több száz km² és a Szigetközt és a Csallóközt foglalja magában) **kiszáradás**ával fenyeget beleértve a fonatos ágszerkezetet és a **vizes területeket fenntartó árteret**. vízminőségromlás és eutrofizáció is várható volt.
- Fenyegetett lett tovább a felszín alatti víztartó réteg amely a magyar oldalon 21.8 km³ és kb. 5.4 km³ iható vizet tárol. Becslések szerint a **naponta** kinyerhető ivóvíz-minőségű vízmennyiség **750 millió liter**. A szlovák oldali készletek még nagyobbak. Az fenyeget, hogy a romló minőségű beszivárgó víz (a víztartó réteg utánpótlása) **visszaforíthatatlanul elszennyezi** ezt a vízkészletet, ami után csak bonyolult és költséges tisztítási folyamatot követően lesz iható.
- Hasonlóan nyugtalanító volt, hogy nagymarosi duzzasztás a Nagymaros és Budapest közötti, a főváros ivóvízszükségletének **2/3-át fedező parti szűrésű kutak hozamát nagymértékben csökkentette és a kinyerhető víz minőségét rontotta volna.**

FŐ AGGODALMAK

Flóra és Fauna

- A **ritka természetes vagy természetközeli társulások** a mellékágak és a főág elválasztódása, a talajvízszint süllyedése és az árvizek hiánya miatt pusztulásra ítéltettek. Ezzel a biodiverzitás csökkenése és **az ártéri különleges funkciók elvesztése** is együttjár
- Több száz km² -en az **erdészeti és a mezőgazdasági termelés csökkenése** volt várható, s jelentős károk fenyegették a halászatot.

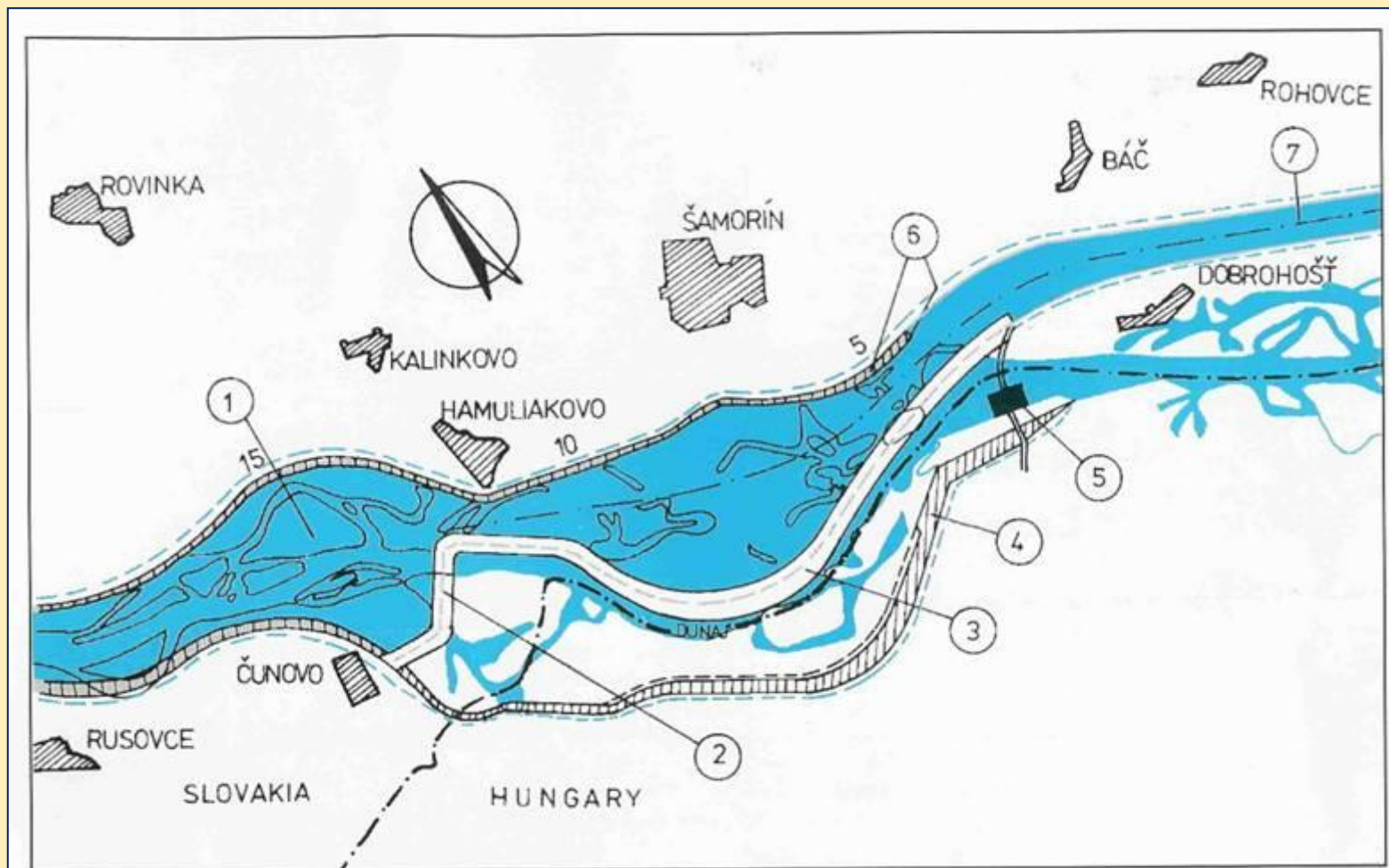
Árvizi biztonság, a megfelelő hatásvizsgálat hiánya, a kivitelezésből fakadó tervezési kockázatok,

- Nem készült megfelelő hatásvizsgálat s bírálták a tervek hiányos szeizmológiai megalapozását is.
- Tekintettel a kivitelezésben észlelt hibákra és különösen a C Variáns rohamtempóban megvalósult kiépítésére a mérnöki kockázatok nagyon nagyok, amit a hajózsilipek többhetes zárvatartása és ezáltal a teljes dunai hajózás megbénítása is mutat.

A C VARIÁNS – A JELEN HELYZET

A C VARIÁNS KÖZELEBBRŐL

LAYOUT OF THE RESERVOIR GABČÍKOVO DIMINISHED BY VARIANT „C” STRUCTURES

1 - remaining reservoir, 2 - structures of the Čunovo complex /see separate figure and description in the text/, 3 - dividing dam 11 km long, 4 - original right-side dams of reservoir, 5 - Dunakiliti weir

FŐ AGGODALMAK

A Szigetközt érintő aggodalmak lényegében változatlanok (bár a Duna szennyezettségének csökkenése és a tény, hogy a tározón folyamatosan halad át a beszivárgó vizek minőségének kisebb romlásához vezet)

További, kiemelendő káros hatások:

- a kikötők feleslegessé váltak , a régi Dunához kapcsolódó fejlődése megtorpant
- a Duna elvesztette nagy európai határfolyam jellegét
- a Duna főmedrének erdősödése jelentős árvízi kockázatot jelent
- az eredeti ártér el-nem árasztott (Csún és Dunakilit közötti része) mára kihasználatlan vad erdővé vált

A Szigetköz turisztikai értéke csökken, a huzamos bizonytalanság visszafogja a fejlesztést

Ki sérti még a jogot?

Magyarország jogsértései

Az ítélet pillanatában (1997. szeptember 25) fennálló

- Nagymaros fel nem építése és Dunakiliti üzembe-helyezésének elmulasztása
- A szerződés megszüntetésének kísérlete

Ma is fennálló

Nincs

(Cseh)Szlovákia jogsértései

Az ítélet pillanatában (1997. szeptember 25) fennálló

- Az „ideiglenes megoldás” üzembehelyezése (A Duna egyoldalú elerelése, a méltányos és ésszerű használat elvének megsértése)
- A közös üzemeltetés egyoldalúval felváltása
- Károkozás a Szigetközben és a Szap alatti szakaszon

Ma is fennálló

Mind a három fenti

A FELEK TEENDŐI – MIKÉPP LEHETNE VISSZATÉRNI A JOGSZERŰ ÁLLAPOTHOZ

Magyarország

- Felel a Nagymarosi Vízerőmű fel-nem-építésével és Dunakiliti duzzasztó üzembe-nem-helyezésével 1997. szeptember 25-ig (az Ítélet meghozatalának napjáig) okozott károkért – azokat meg kell térítenie
- Tudomásul kell vennie, hogy az 1977. évi szerződés keretei, rendszere fennmaradtak és azt új tartalommal kell megtölteni (vagy közös egyetértéssel megszüntetni)
- El kell döntenie, hogy akar-e a közös üzemeltetésben részt venni

Szlovákia

- A jogszerű állapot helyreállításáig felel a Duna elterelésével okozott valamennyi kárért – azokat meg kell térítenie
- A környezetileg fenntartható állapotra vezető vízmennyiséget kell lebecsátania - megfelelő dinamikával - a főmederben
- Köteles Magyarországnak biztosítani a részvételt az üzemeltetésben, ellenőrzésben és a hasznok szedésében – ha Magyarország emelett dönt.

Közös feladatok

- Jóhiszeműen tárgyalni kell az 1977. évi szerződés *céljainak* megvalósításáról
- Ha a felek másképp nem állapodnak meg, újra közösen kell üzemeltetni a rendszert
- Rendezni kell az építkezésből és az üzemeltetésből eredő anyagi tartozásokat és követeléseket . (Ez nem a kártérítés, hanem az elszámolás, beleértve az 1992 óta termelt áram értékét!)
- Meg kell határozni az új tulajdon és bevétel-megosztási (áram-megosztási) viszonyokat

Értelmezési kísérlet

Szocialista-liberális koalíció és a szocialisták egyedül

Szocialista

Liberális

Vízépítő lobbizás

Környezetvédő reakció a szocializmus környezetrombolására

Ellenségesség a zöldekkel a rendszerváltás miatt

Rendszerváltó mítosz

(Poszt)modernitás - EU konformitás

FIDESZ-Kisgazdapárt és FIDESZ egyedül

FIDESZ

Kisgazdák

Környezetvédő reakció a szocializmus környezetrombolására

Szlovák-ellenes ambíciók

Rendszerváltó mítosz

(Poszt)modernitás - EU konformitás (2002-ig)

Érdektelenség – kétoldalú kapcsolatok kontextusa

Értelmezési kísérllet

Szocialista-liberális koalíció

1997 október – 1998 tavasz

Restaurációs kísérllet - Nemcsók János

2002-2004 eleje

Bürokratikus kormányzati harc - tétlenség,
nincs tárgyalás

2004 – 2009

Félszívű hűség az ítélethez

2004-2006 Birkózás a
munakcsoportokban - kudarc

2008- utolsó esély: a „stratégiai
környezeti vizsgálat”

2009-2010

Puccs (restaurációs kísérllet?)

A Víz-keretirányelv intézkedési tervében
kisérllet a fennálló helyzet elfogadására

A Tárcaközi Bizottság megbénítása
(Kovács György menesztése)

FIDESZ-Kisgazdapárt és FIDESZ egyedül

1998 – 2001

Törekvés érdemi megállapodásra az
Ítélet végrehajásaként – tervek a közös
üzemeltetésre Bős fennmaradása esetén

2001- 2002

A kudarc nyomán: **érdektelenség** –
közel tétlenség a választásokig

2010 -2012 **Érdektelenség** A tárgyalások
felújításának elmulasztása

2012 – **Altatás** 2012 július 4: Szabó Marcel
és Peter Hatiar négyszemközt tárgyal.
Tárgyalási mandátum (kormány-
határozat) nincs, a kormánybiztost
kinevező korm. hat a biztos feladatairól
hallgat.

A miniszterelnök 41/2012. (IV. 16.) ME határozata Magyarország Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a dunai vízlépcsőre vonatkozó, a hágai Nemzetközi Bíróság ítéletével összhangban álló szerződés létrehozására adott felhatalmazásról

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti eljárásról, a
közigazgatási és igazságügyi miniszter és a külügyminiszter előterjesztése alapján

1. egyetértek a Magyarország Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a dunai vízlépcsőre vonatkozó, a hágai Nemzetközi Bíróság 1997. szeptember 25-i ítéletével (a továbbiakban: Ítélet) összhangban álló szerződés megalkotandó, az 1978. évi 17. törvényerejű rendelettel módosított, a 1977. évi 17. sz. törvény hatályon kívül helyezéséről szóló 1997. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti eljárásról, a közigazgatási és igazságügyi miniszter és a külügyminiszter előterjesztése alapján
2. felhatalmazom a külügyminisztert, a közgazdasági és statisztikai minisztert, a vidékfejlesztési minisztert és a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a szerződés megalkotásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
3. felhatalmazom a külügyminisztert, a közgazdasági és statisztikai minisztert, a vidékfejlesztési minisztert és a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a szerződés megalkotásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. felhívom a külügyminisztert, a közgazdasági és statisztikai minisztert, a vidékfejlesztési minisztert és a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a szerződés megalkotásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
5. felhívom a külügyminisztert, a közgazdasági és statisztikai minisztert, a vidékfejlesztési minisztert és a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a szerződés megalkotásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;

Mi a tárgyalási cél?
Mi az elérendő minimum?
Mi az időkeret?
Mi a teendő, ha nincs siker?
Mi lett a stratégiai környezeti vizsgálattal?

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**1139/2004.(XII.11.) Korm. Határozat ...
a magyar-szlovák tárgyalásokon képviselendő álláspontról
Az ökológiai célok**

1.... a Kormány ...a Duna bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer tervének hatásterületén kiemelt fontosságot tulajdonít a folyó-, táj- és élőhely rehabilitációnak az alábbi szempontok figyelembevételével:

- a) a Duna folyó és mellékágainak **rehabilitációja** - elismerve a műszaki beavatkozások nélkülözhetetlenségét - **a lehető legkisebb természetátalakító beavatkozással járjon**, és a rehabilitáció eredményeképpen **a természet önszabályozó működéséhez közelítő állapotok jöjjenek létre**, amelyek hosszú távon csak **minimális emberi beavatkozást igényelnek**. E tekintetben különösen figyelemmel kell lenni arra, hogy **a Duna főága és a mellékágai közötti élő kapcsolat biztosított legyen**, a természetes vízjárásra jellemző **vízdinamika** érvényesüljön, továbbá a bőszi vízlépcső üzemelése miatti csökkentett vízhozamú térségekben is **a fenntartható környezeti állapotot biztosító elegendő mennyiségű víz rendelkezésre álljon**;

**1139/2004.(XII.11.) Korm. Határozat ...
a magyar-szlovák tárgyalásokon képviselendő álláspontról**

- b)** a Duna folyó és mellékágainak rehabilitációja során **olyan élőhelyek kialakítására (kialakulására) kell törekedni, amelyek** - összhangban a vonatkozó európai közösségi szabályokkal - **képesek a jó ökológiai állapot, illetve jó ökológiai potenciál elérésére, majd fenntartására, a biológiai sokféleség megőrzésére** és lehetővé teszik a tájhoz alkalmazkodó területfejlesztést, a fenntartható hozam elveire épülő hasznosítást, ideértve a mezőgazdaságot, a halászatot, az erdő- és vadgazdálkodást, valamint a turizmust;
- c)** a térség rehabilitációja során arra kell törekedni, hogy az ökológiai vagy tájvédelmi szempontból értékes vagy ilyen állapotukat a rehabilitáció során visszanyerő területek **természetvédelmi oltalom alá kerüljenek.**

1139/2004.(XII.11.) Korm. Határozat ... a magyar-szlovák tárgyalásokon képviselendő álláspontról

2....az alábbi álláspontot képviselve kell a vita rendezésére törekedni a magyar-szlovák kormányközi tárgyalásokon:

- a) a hágai ítéletből kiindulva, a Magyar Köztársaság az eredeti terv szerinti **alsó vízlépcső megépítését elvetettnek** tekinti, és arról nem kíván vitát nyitni, ugyanakkor **a dunacsúni létesítmény fennmaradását nem ellenzi** egy kidolgozandó **megegyezés keretei között**, ezzel eleget téve a hágai ítélet azon megállapításának, hogy az 1977-es szerződés célkitűzései a jelenleg meglévő építményekkel teljesíthetők;
- b) **az árvízvédelem, a hajózás és az energiatermelés** feltételeire vonatkozó magyar álláspontot úgy kell meghatározni, hogy az így kialakuló **rendszer az 1. pont szerinti rehabilitációs elvek keretébe beilleszthető legyen** és egyben megfeleljen a hágai ítéletnek;
- c) a műszaki beavatkozások, vagy azok változatai tekintetében különös hangsúlyt kell fektetni **európai közösségi jogi és a nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségek teljesítésére**, valamint a mindezeknek megfelelő környezeti **hatásvizsgálatra**, amelyet célszerűen a szlovák féllel közösen - közös akarat esetén harmadik fél bevonását előnyben részesítve - szükséges elvégezni annak érdekében, hogy az egyes megoldási módok kellően megalapozottak legyenek.

Az EU környezetpolitikájának az elvei

A megelőzés elve

Az előrelátható szennyeződés, környezet-terhelés megelőzendő, a már zajló folytatása megszakítandó

Az elővigyázatosság elve

A teljes tudományos bizonyosság hiánya nem zárja ki a káros folyamatok elleni fellépést, különösen ha visszafordíthatatlan, vagy rendkívüli mértékű károsodás fenyeget.

A szennyező fizet elve

Fedezze a költségeket és riasszon el. (Gátolja a potyautasságot és a közjavak magáncélú használatát)

A magas szintű védelem mint cél és elv

Érvényesítése során a különböző régiók eltérő helyzetét figyelembe kell venni.

A környezetvédelem követelményeinek integrálása a közösségi politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába

AZ EU és a nemzetközi jog különösen releváns szabályai - áttekintés

Horizontális szabályozás

- a környezeti hatásvizsgálatról szóló 85/337/EGK irányelvet újrakodifikáló 2011/92/EU irányelv
- a stratégiai hatásvizsgálatról szóló 2001/42/EK irányelv;
- a társadalmi részvétel szabályozása a környezeti ügyekben, így a környezeti adatokhoz való hozzáférés biztosításáról szóló 2003/87/EK irányelv,
- a környezeti felelősségről szóló 2004/35/EK irányelv.

Víz-védelem

- a közösségi vízügyi politika kereteiről szóló 2000/60/EK irányelv; a Víz-keretirányelv
- az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK irányelv;
- a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezése elleni védelméről szóló 91/676/EGK irányelv;
- a települési szennyvíz elvezetéséről és kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelv;
- a fürdővizek minőségéről szóló 2006/7/EK irányelv
- a Közösség vízi környezetébe bocsátott egyes veszélyes anyagok által okozott szennyezésről szóló 2006/11/EK irányelv
- a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló 2006/118/EK irányelve

AZ EU és a nemzetközi jog különösen releváns szabályai - áttekintés

Természetvédelem

- a vadon élő madarak védelméről szóló 79/409/EGK irányelv;
- a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK irányelv.
- a halak életének megóvása érdekében védelmet vagy javítást igénylő édesvizek minőségéről szóló 2006/44/EK irányelve

Natura 2000
hálózat
A Duna
partmenti
területei végig

Az Európai Közösség által jóváhagyott nemzetközi szerződések

- Egyezmény a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről (Bonn, 1979)
- Egyezmény a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről (Szófia, 1994)
- Egyezmény a határokat alkotó vagy metsző nemzetközi vízfolyások és tavak védelméről és fenntartható használatáról (Helsinki 1992)
- Egyezmény a Biológiai sokféleségről (Rio de Janeiro, 1992)

Egy lehetséges megállapodás főbb pontjai Dunacsún – Ipoly-torkolat szakasz

Témakör	Javaslat
Energiatermelés	Bősön és Csúnnál, az ökológiai célokat kielégítő vízmegosztásnak alárendelten
Az elvi energiarészesedés meghatározása, a hasznokból és a költségekből való részesedés	<p>A megtermelhető energia felét a beruházás arányában, felét a felhasznált hidropotenciál arányában kell megosztani a felek között.</p> <p>A megtermelt energia értékesítéséből származó haszon az energiarész arányában osztandó</p> <p>A beruházás fenntartási költségei a tulajdonrész arányában viselendők.</p>
Hajózás a) hajózóút mérete b) szükséghajózás az üzemvízcsatornával párhuzamosan a főmederben c) kishajózás d) ellenőrzés a nemzetközi hajózás felett	<p>a) Az ENSZ-EGB VI.b. osztályú, 2,5 méteres hajómerülésnek megfelelő, a speciális körülményekhez igazodó és a reális igényeket figyelembe vevő nemzetközi víziút</p> <p>b) További mérlegelést kíván - feltehetően kívánatos</p> <p>c) Fejlesztendő – mellékágakban is (kérdés: motoros meghajtás kitiltása a mellékágakból)</p> <p>d) Legalább szimbolikusan helyreállítandó</p>

Egy lehetséges megállapodás főbb pontjai Dunacsún – Ipoly-torkolat szakasz

Témakör	Javaslat
<p>A vízmegosztásra (a főmederben és a mellékágakban elérhető vízmennyiségre és dinamikára) vonatkozó követelmények/célok</p> 	<ul style="list-style-type: none">• a felszín alatti és a felszíni vizek változatlan vagy javuló minősége és felhasználhatósága,• az érintett térség flórájának, faunájának, biodiverzitásának, produktív kapacitásának, megvédése, helyreállítása• a természeti táj rekreációs, klimatikus és esztétikai értékeinek megvédése, helyreállítása,• a főág és a mellékágak dinamikus kapcsolata, ezen belül:<ul style="list-style-type: none">- az árterek természetes elárasztása,- a talajvizek kielégítő áramlási iránya, sebessége és dinamikája,• árvizek biztonságos levezetése,
<p>Költségek és hasznok elszámolása</p>	<ol style="list-style-type: none">a) A végleges üzemben hasznosuló, vagy a másik félnek felróható tettek miatt feleslegessé vált beruházási költségek elszámolása, ennek nyomán a beruházásban élvezett tulajdoni hányad megállapításab) A Bösön és Csúnnál (valamint a törpe-művekben) 1992 óta megtermelt energia értékének megosztása és kifizetése az elvi energiarészhez igazodó haszon-rész mértéke szerint.

Egy lehetséges megállapodás főbb pontjai Dunacsún – Ipoly-torkolat szakasz

Témakör	Javaslat
Kártérítés	<p>Magyarország térítse meg a Nagymarosi Vízlépcső fel nem építéséből annak tervezett üzembehelyezése és 1997.szeptember 25 között keletkezett károkat</p> <p>Szlovákia térítse meg az elmúlt húsz évben (és az 1997- évi szerződést kiegészítő/felváltó szerződés hatálybalépéséig még eltelő időben) a Duna elterelésével és Dunakilit felelegessé tételével okozott károkat.</p>
Út a jogsértés felszámolásához	<p>Előbb egy megállapodás a fenti elvekről, majd az 1977. évi szerződés érdemi módosítása, vagy - inkább – újjal felváltása.</p>
Mi a teendő, ha Szlovákia vonakodik tárgyalásos úton véget vetni a jogsértésének?	<p>Az Európai Unió tagjaként az európai jog alkalmazásának kérdéseit az Európai Unió Bírósága (Luxembourg) elé kell vinniük a feleknek</p> <p>A Bizottság kötelzettségzegési eljárást indíthat mindkét állam ellen a VKI és egyéb szabályok megsértése miatt.</p>

NÉHÁNY HAZAI IRODALMI UTALÁS

Baranyai Gábor

Az Európai Közösség környezetvédelmi jogának szerepe a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszerrel kapcsolatos jogvita rendezésében (kézirat. Elérhető
<http://www.bosnagymaros.hu/feltoltott/baranyai.pdf> -látogatva 2012. október 25-én)

Kovács Péter

Quelques considérations sur l'appréciation et l'interprétation de l'arrêt de la Cour Internationale de Justice, rendu dans l'affaire Gabčíkovo-Nagymaros
in: German Yearbook of International Law, vol. 41 (1998) Duncker and Humblot, Berlin, 1999, pp. 252– 266.

Nagy Boldizsár

A felek és a Nemzetközi Bíróság jogi álláspontja a Gabčíkovo (Bős) – Nagymarosi perben in:
Vargha János (szerk.) A hágai döntés. Budapest. Enciklopédia. 1997. 141 – 178 p

Ördögárok. in: A Duna védelmében A hágai döntés után. Budapest, Batthyány Lajos Alapítvány,
1998, 62-82. old. és: Magyar Szemle,. 1-2/1998., 43-63. p

(Gyórfy Katalinnal) Iránytű nélkül
Beszélő, 1998/5: 26-42. old.

Bős breviárium - áttekintés a jogvita állásáról
Beszélő 2005/10, 35 – 51. old

Hallgat a felszín. A Bósi vita közelmúltja és jövője, Beszélő, 2009)/11-12. 78—85.old.

Szabó, Marcel:

The implementation of the judgment of the ICJ in the Gabčíkovo–Nagymaros dispute,
Iustum Aequum Salutare vol. V (2009) No. 1. pp. 15–25.

NÉHÁNY KÜLFÖLDI IRODALMI UTALÁS

Symposium: *The Case Concerning the Gabčíkovo-Nagymaros Project*: All in: *Yearbook of International Environmental Law*, Volume 8, 1997 Jutta Brunnée and Ellen Hey (eds.) OUP, 1998

Charles B. Bourne: The Case Concerning the Gabčíkovo-Nagymaros Project An Important Milestone in International Water Law

A. E. Boyle: The Gabčíkovo-Nagymaros Case: New Law in Old Bottles

Paulo Canelas de Castro: The Judgment in the Case Concerning the Gabčíkovo-Nagymaros Project: Positive Signs for the Evolution of International Water Law

Jan Klabbers: The Substance of Form: The Case concerning the Gabčíkovo-Nagymaros Project, Environmental Law, and the Law of Treaties

Stephen Stec & Gabriel Eckstein: Of Solemn Oaths and Obligations: The Environmental Impact of the ICJ's Decision in the Case Concerning the Gabčíkovo-Nagymaros Project

Leiden Journal of International law „thematic issue” Leiden Journal of International Law ; 11 (1998) 2 ,

Lammers, Johan G.: The Gabčíkovo-Nagymaros case seen in particular from the perspective of the law of International watercourses and the protection of the environment pp. 287-320.

Fitzmaurice, Malgosia: The Gabčíkovo-Nagymaros case: the law of treaties ibid, pp. 321-344

Klabbers, Jan: Cat on a hot tin roof : the World Court, state succession, and the Gabčíkovo-Nagymaros case ibid., pp. 345-355

Pellet, Alain: The Anatomy of Courts and Tribunals

The Law and Practice of International Courts and Tribunals 7 (2008) pp. 275 – 287

KÖSZÖNÖM!

NAGY BOLDIZSÁR

E-mail: nagyboldi@ajk.elte.hu

www.nagyboldizsar.hu